

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1546. usque ad annum 1549

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118529

§. 56. Hujus Liturgiæ articuli circa Sacramenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66608)

§. LVI.

Sæcul. XVI.
A.C. 1548.*Hujus Liturgiæ articuli circa
Sacramenta.*

Oratio, quæ hodie in Eucharistiæ consecratione profertur, tum præfata huic generali orationi erat conjuncta, perinde acsi illius pars esset: in hoc autem solo discrimen reperitur, quod tum inserta, nunc vero expuncta legantur illa verba, quæ efformato Crucis signo pronuntiabantur: *Benedic Domine & sanctifica hæc dona, hasque creaturas panis, & vini, ut fiant pro nobis Corpus, & sanguis dilectissimi Filii tui.* Porro gratiarum actiones, quæ sequuntur, eædem fuere, quæ adhucdum in Liturgia Anglicana indicantur: penitus autem abrogata fuit Sanctissimi Sacramenti elevatio, qua significabatur, quod Christus Dominus primo in Crucem elevatus, postea tanquam hostia adoretur: singulis tamen festis diebus Communionis ritus, etsi nulla facta fuerit celebratio, prælegi præcipiebatur; panes vero absque fermento, figuræ sphæricæ, ac sine impressa quadam imagine, & hostiis minoribus paulo majores esse debebant, simulque injunctum Sacerdotibus, ut ipsimet communicantium ori hunc panem imponerent,

T t 5

nerent,

Sæcul. XVI
A.C. 1548.

nerent, cum tamen hi antea illum ex Presbyterorum manibus acciperent. Pariter concinnabantur Lytaniæ ex orationibus brevissimis, quæ Presbyterorum, ac populi responsionibus interrompebantur, atque in illis præcipue rogabatur Deus, ut eos a Pontificis tyrannide liberaret. Circa Baptismum præter alios ritus hodie in Anglia observari solitos, præprimis infantis frons, ac pectus signo Crucis muniebatur, præmissoque exorcismo Dæmon ab hujus infantis corpore excedere, ac nunquam ultra reverti jubebatur: quo factò infans tribus vicibus aquæ immergebatur, si vero nimium debilis esset, tunc duntaxat in illius faciem aqua effundebatur, expletisque hisce ritibus Sacerdos Baptizatum candida veste induebat, atque modica olei portione in caput effusa, orationem subjungebat, qua a Deo pro recens Baptizato unctiōnem Sancti Spiritus implorabat.

Sacramentum Confirmationis ita administrari præcipiebatur: postquam infans ex catechismo, qui idem, ac modernus erat, interrogatus fuerat, Episcopus super illum signum Crucis efformans, eidem manus imposuit, dicens: *signo te signo Crucis, & tibi manus impono in nomine Patris &c.* Infirmi, qui

qui extrema unctione corroborari cupiebant, eandem duntaxat in fronte, & pectore adjunctis quibusdam precationibus recipiebant. Porro dum exequiæ celebrabantur, defuncti anima commendabatur Deo, ab eoque peccatorum remissio, ad cœlos assumptio, atque in extremo iudicii die illius corporis resurrectionis petebatur. Sollicite etiam cavebatur, ne illi, qui publicis fidelium cœtibus legitima ex causa interesse præpediebantur, Sacramentorum usu privati existerent, atque infirmi in suis ædibus S. Synaxin reciperent, hinc nonnulli in ægroti cubiculo convenire jubebantur, ut ibidem Sacramentum consecrari, atque infirmo ministrari posset. Huic Liturgiæ præponebatur præfatio, quæ adhucdum exstat, in qua actum est de usu cæremoniarum, quæ in duas classes dividuntur, earumque prima complectitur ritus pio quidem ex fine introductos, sed, ut inquit ipsi, tandem superstitione depravatos: altera continet illos, qui priusquam per hominum vanitatem, ac superstitionem fuerunt adulterati, jam antea magis noxii erant. Postremis hisce ritibus rejectis priores retinebant, ut ad excitandam fidelium pietatem Dei cultus legitimam formam consequeretur: verum id ipsum non sine multorum repugnantia obtine-

Sæcul. XVI.

A.C. 1548.

ri

Sæcul. XIV.

A.C. 1548.

ri poterat. Præterea se Crucesignandi usus retinebatur, prout priscis temporibus usuvenerat. Ceterum quæstio de præsentia reali Christi Domini in Eucharistia tam gravis momenti articulus hujus novæ Liturgiæ Architectis videbatur, ut singularem cautelam esse adhibendam censerent; cum autem tumultus in Germania hac super re concitatos etiam ipsimet vererentur, hinc aperte cum novis, spurisque Reformato-ribus sentire, ac docere nondum audebant, unde duntaxat hæc verba inferebant: *Sacramentum est verum, atque integrum Corpus Domini nostri Jesu Christi.* Interim magis perpiciue venenum suum progressu temporis effundebant, novarum hæresum doctrinis propius accedentes: stupendum tamen, quod hi novam hanc Liturgiam assistente Spiritu sancto confectam jactitare non erubuerint, quinimo cum hi blasphemia ejusmodi verba ab omnibus Viris rei haud ignaris, nec partium studio excæcatis non sine abominatione excipi perciperent, tunc ipsi se totam rei difficultatem dissolvisse arbitrabantur, dicendo, quod *de supernaturali assistentia, atque inspiratione* intelligi haud voluerint.